2024/1507

30.5.2024.

KOMISIJAS DELEĢĒTĀ REGULA (ES) 2024/1507

(2024. gada 22. februāris),

ar ko Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2023/1114 papildina, precizējot kritērijus un faktorus, kas Eiropas Vērtspapīru un tirgu iestādei, Eiropas Banku iestādei un kompetentajām iestādēm jāņem vērā saistībā ar to intervences pilnvarām

(Dokuments attiecas uz EEZ)

EIROPAS KOMISIJA,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību,

ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2023/1114 (2023. gada 31. maijs) par kriptoaktīvu tirgiem un ar ko groza Regulas (ES) Nr. 1093/2010 un (ES) Nr. 1095/2010 un Direktīvas 2013/36/ES un (ES) 2019/1937 ([1]) un jo īpaši tās 103. panta 8. punktu, 104. panta 8. punktu un 105. panta 7. punktu,

tā kā:

(1) Lai nodrošinātu konsekventu pieeju, būtu jāizveido saraksts ar kritērijiem un faktoriem, kas kompetentajām iestādēm, EVTI un EBI jāņem vērā, nosakot, kad pastāv būtiskas bažas par investoru aizsardzību vai apdraudējums sakārtotai kriptoaktīvu tirgu darbībai un to integritātei vai visas ES vai vismaz vienas dalībvalsts finanšu sistēmas, vai tās daļas stabilitātei, vienlaikus ļaujot veikt atbilstīgus pasākumus neparedzētu nelabvēlīgu notikumu vai norišu gadījumā. Kompetentajām iestādēm, EVTI un EBI būtu jānosaka kritēriji un faktori, kas ir būtiski konkrētam gadījumam, un pēc tam jāveic to kritēriju un faktoru novērtējums, kuri atzīti par visbūtiskākajiem minētajam gadījumam. Tam nebūtu jāliedz kompetentajām iestādēm, EVTI un EBI izmantot pagaidu intervences pilnvaras, ja tikai viens no faktoriem vai kritērijiem rada šādas bažas vai apdraudējumu.

(2) Šīs regulas noteikumi ir cieši saistīti, jo tie attiecas uz produktu intervences pilnvarām, kas piešķirtas kompetentajām iestādēm, EVTI un EBI. Lai nodrošinātu saskaņotību starp šiem noteikumiem, kuriem būtu jāstājas spēkā vienlaikus, un lai sekmētu vispusīgu priekšstatu par kritērijiem ieinteresētajām personām un jo īpaši EVTI un EBI, un kompetentajām iestādēm, kuras izmanto šīs intervences pilnvaras, ir nepieciešams šos noteikumus iekļaut vienā deleģētajā regulā,

IR PIEŅĒMUSI ŠO REGULU.

1. pants

Kritēriji un faktori, kas jāievēro, EVTI īstenojot pagaidu intervences pilnvaras

Lai noteiktu, vai pastāv būtiskas bažas par investoru aizsardzību vai apdraudējums sakārtotai kriptoaktīvu tirgu darbībai un to integritātei vai visas Savienības finanšu sistēmas vai tās daļas stabilitātei, EVTI ņem vērā šādus faktorus un kritērijus:

a) tāda kriptoaktīva, kas nav aktīviem piesaistīts žetons vai e-naudas žetons, vai tādas darbības vai prakses veida, kas saistīta ar kriptoaktīviem, kuri nav aktīviem piesaistīti žetoni vai e-naudas žetoni, sarežģītības pakāpe saistībā ar klienta veidu, kurš novērtēts saskaņā ar c) punktu un kurš ir iesaistīts darbībā vai praksē, vai kuram tiek tirgots vai pārdots kriptoaktīvs, kas nav aktīviem piesaistīts žetons vai e-naudas žetons, jo īpaši ņemot vērā šādus aspektus:

([1]) OV L 150, 9.6.2023., 40. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2023/1114/oj.

i) pārredzamības pakāpi izmaksām un maksām saistībā ar kriptoaktīvu, kas nav aktīviem piesaistīts žetons vai e-naudas žetons, un ar darbību vai praksi, kas saistīta ar kriptoaktīviem, kuri nav aktīviem piesaistīti žetoni vai e-naudas žetoni, un jo īpaši pārredzamības trūkumu, kura cēlonis ir daudzslāņu izmaksas un maksas;

ii) visu risku raksturu un apmēru;

iii) vai kriptoaktīvs, kas nav aktīviem piesaistīts žetons vai e-naudas žetons, vai pakalpojums ir sasaistīts ar citiem produktiem vai pakalpojumiem;

iv) noteikumu un nosacījumu sarežģītību;

b) potenciālo nelabvēlīgo seku apmērs, ņemot vērā:

i) iesaistīto klientu, žetonu turētāju vai tirgus dalībnieku skaitu;

ii) produkta īpatsvaru investoru portfeļos;

iii) jebkura kaitējuma varbūtību, mērogu un būtību, tai skaitā potenciālo zaudējumu apmēru;

iv) nelabvēlīgo seku sagaidāmo ilgumu;

v) emisijas apjomu;

vi) iesaistīto starpnieku skaitu;

vii) tirgus vai pārdošanas apjoma izaugsmi;

viii) vidējo summu, ko katrs klients ieguldījis kriptoaktīvā, kas nav aktīviem piesaistīts žetons vai e-naudas žetons;

c) to klientu veids, kuri iesaistīti darbībā vai praksē, kas saistīta ar kriptoaktīviem, kuri nav aktīviem piesaistīti žetoni vai e-naudas žetoni, vai kuriem tiek tirgots vai pārdots kriptoaktīvs, kas nav aktīviem piesaistīts žetons vai e-naudas žetons, ņemot vērā turpmāk minēto:

i) vai klients ir privātais turētājs vai kvalificēts investors;

ii) klientu prasmes un spējas, tostarp izglītības līmeni, pieredzi ar līdzīgiem kriptoaktīviem, kas nav aktīviem piesaistīti žetoni vai e-naudas žetoni, vai pārdošanas praksi;

iii) klientu ekonomisko stāvokli, tostarp viņu ienākumus un īpašumu;

iv) klientu galvenos finansiālos mērķus, tostarp pensiju uzkrājumu un mājokļa īpašuma finansēšanu;

d) kriptoaktīvu, kas nav aktīviem piesaistīti žetoni vai e-naudas žetoni, vai darbības vai prakses, kas saistīta kriptoaktīviem, kuri nav aktīviem piesaistīti žetoni vai e-naudas žetoni, pārredzamības pakāpe, ņemot vērā turpmāk minēto:

i) slēptās izmaksas un maksas;

ii) tādu paņēmienu izmantošanu, kuri piesaista klientu uzmanību, bet ne vienmēr atspoguļo produkta vai pakalpojuma piemērotību vai vispārējo kvalitāti;

iii) risku būtību un risku pārredzamību;

iv) produktu nosaukumu vai terminoloģijas, vai citas informācijas izmantojumu, kas maldina, radot iespaidu par lielāku drošumu vai ienesīgumu, nekā faktiski iespējams vai ticams, vai par produkta iezīmēm, kādas nepastāv;

v) negodīgas, neskaidras vai maldinošas informācijas izmantošanu paziņojumos;

e) kriptoaktīva, kas nav aktīviem piesaistīts žetons vai e-naudas žetons, vai darbības vai prakses, kas saistīta ar kriptoaktīviem, kuri nav aktīviem piesaistīti žetoni vai e-naudas žetoni, konkrētās iezīmes vai sastāvdaļas;

f) tas, vai pastāv atšķirības starp sagaidāmo peļņu vai investoriem paredzēto peļņu un zaudējumu risku attiecībā uz kriptoaktīvu, kas nav aktīviem piesaistīts žetons vai e-naudas žetons, vai darbību vai praksi, kas saistīta ar kriptoaktīviem, kuri nav aktīviem piesaistīti žetoni vai e-naudas žetoni, un, ja pastāv, tad cik lielā pakāpē, jo īpaši ņemot vērā:

i) šādu kriptoaktīvu, kas nav aktīviem piesaistīti žetoni vai e-naudas žetoni, strukturēšanas izmaksas, darbības vai prakses izmaksas un citas izmaksas;

ii) atšķirības attiecībā uz emitenta risku, ko patur pats emitents; vai

iii) riska/peļņas profilu vai riska/ieguvumu profilu;

g) tas, cik vienkārši investoriem ir pārdot attiecīgo kriptoaktīvu, kas nav aktīviem piesaistīts žetons vai e-naudas žetons, vai to apmainīt pret citu kriptoaktīvu vai produktu, un cik šāda pārdošana vai apmaiņa izmaksā, jo īpaši ņemot vērā šādus aspektus:

   i) pieprasījuma un piedāvājuma starpību;

   ii) tirdzniecības pieejamības biežumu;

   iii) emisijas apjomu un otrreizējā tirgus lielumu;

   iv) likviditātes nodrošinātāju vai otrreizējā tirgus uzturētāju esību vai neesību;

   v) tirdzniecības sistēmas iezīmes;

   vi) citus šķēršļus darījuma izbeigšanai;

h) cenu noteikšana un saistītās izmaksas saistībā ar kriptoaktīvu, kas nav aktīviem piesaistīts žetons vai e-naudas žetons, vai darbību vai praksi, kas saistīta kriptoaktīviem, kuri nav aktīviem piesaistīti žetoni vai e-naudas žetoni, jo īpaši ņemot vērā kādu no turpmāk minētajiem aspektiem:

   i) slēptu vai sekundāro maksu izmantošanu;

   ii) maksas, kas neatbilst sniegto pakalpojumu līmenim;

i) ar kriptoaktīvu, kas nav aktīviem piesaistīts žetons vai e-naudas žetons, saistītā pārdošanas prakse, jo īpaši ņemot vērā šādus aspektus:

   i) izmantotos saziņas un izplatīšanas kanālus;

   ii) informāciju, tirgvedības vai citādus pārdošanas veicināšanas materiālus saistībā ar konkrēto ieguldījumu;

   iii) pieņēmumus par ieguldījumu nolūkiem;

   iv) to, vai lēmums par pirkšanu ir sekundārs vai terciārs un notiek pēc cita, agrāka pirkuma;

j) tāda kriptoaktīva, kas nav aktīviem piesaistīts žetons vai e-naudas žetons, emitenta vai pakalpojumu sniedzēja finanšu un darījumdarbības stāvoklis, jo īpaši ņemot vērā kādu no turpmāk minētajiem aspektiem:

   i) kriptoaktīva, kas nav aktīviem piesaistīts žetons vai e-naudas žetons, emitenta vai ar šādu kriptoaktīvu saistītu pakalpojumu sniedzēja finanšu stāvokli;

   ii) kriptoaktīva, kas nav aktīviem piesaistīts žetons vai e-naudas žetons, emitenta vai ar šādu kriptoaktīvu saistītu pakalpojumu sniedzēja darījumdarbības stāvokļa pārredzamību;

k) vai informācija par kriptoaktīvu, kas nav aktīviem piesaistīts žetons vai e-naudas žetons, ko sniedz emitents vai piedāvātājs, vai pakalpojumu sniedzējs, ir pietiekama vai uzticama, lai tirgus dalībnieki, kuriem tas ir adresēts, varētu pieņemt uz informāciju balstītu lēmumu, ņemot vērā kriptoaktīva, kas nav aktīviem piesaistīts žetons vai e-naudas žetons, būtību un veidu;

l) vai kriptoaktīvs, kas nav aktīviem piesaistīts žetons vai e-naudas žetons, vai darbība vai prakse, kas saistīta ar kriptoaktīviem, kuri nav aktīviem piesaistīti žetoni vai e-naudas žetoni, rada augstu risku to darījumu veikšanai, kurus noslēguši dalībnieki vai investori attiecīgajā tirgū;

m) vai darbība vai prakse, kas saistīta ar kriptoaktīviem, kuri nav aktīviem piesaistīti žetoni vai e-naudas žetoni, ievērojami kaitētu cenu veidošanās procesa integritātei attiecīgajā tirgū, tā ka attiecīgā kriptoaktīva, kas nav aktīviem piesaistīts žetons vai e-naudas žetons, cena vai vērtība vairs netiek noteikta pamatotas tirgus piedāvājuma un pieprasījuma mijiedarbības ietekmē, vai tā ka tirgus dalībnieki, lemjot par saviem ieguldījumiem, vairs nevar paļauties uz cenām šajā tirgū vai uz tirdzniecības apjomiem;

n) vai tāda kriptoaktīva iezīmes, kas nav aktīviem piesaistīts žetons vai e-naudas žetons, padara to īpaši jutīgu pret izmantošanu finanšu noziegumu nolūkos, un jo īpaši, vai šīs iezīmes varētu potenciāli veicināt tāda kriptoaktīva izmantošanu, kas nav aktīviem piesaistīts žetons vai e-naudas žetons, šādiem nolūkiem:

   i) krāpšana vai negodīga rīcība;

   ii) pārkāpums finanšu tirgū vai informācijas ļaunprātīga izmantošana attiecībā uz finanšu tirgu;

   iii) apiešanās ar noziedzīgi iegūtiem naudas līdzekļiem;

iv) terorisma finansēšana; vai

v) nelikumīgi iegūtu naudas līdzekļu legalizēšanas veicināšana;

o) vai darbība vai prakse, kas saistīta ar kriptoaktīviem, kuri nav aktīviem piesaistīti žetoni vai e-naudas žetoni, rada īpaši augstu risku tirgu un to infrastruktūras noturībai vai vienmērīgai darbībai;

p) vai kriptoaktīvs, kas nav aktīviem piesaistīts žetons vai e-naudas žetons, vai darbība vai prakse, kas saistīta ar kriptoaktīviem, kuri nav aktīviem piesaistīti žetoni vai e-naudas žetoni, rada augstu traucējumu risku finanšu iestādēm, kuras uzskata par nozīmīgām Savienības finanšu sistēmai;

q) tas, cik svarīga ir kriptoaktīva, kas nav aktīviem piesaistīts žetons vai e-naudas žetons, izplatīšana kā emitenta finansējuma avots;

r) vai kriptoaktīvs, kas nav aktīviem piesaistīts žetons vai e-naudas žetons, vai darbība vai prakse, kas saistīta ar kriptoaktīviem, kuri nav aktīviem piesaistīti žetoni vai e-naudas žetoni, rada riskus tirgum vai tā pamatā esošajai infrastruktūrai, tostarp SVT tīkliem, ko izmanto to emitēšanai, glabāšanai un pārvešanai;

s) vai kriptoaktīvs, kas nav aktīviem piesaistīts žetons vai e-naudas žetons, vai darbība vai prakse, kas saistīta ar kriptoaktīviem, kuri nav aktīviem piesaistīti žetoni vai e-naudas žetoni, varētu apdraudēt investoru uzticēšanos finanšu sistēmai.

2. pants

Kritēriji un faktori, kas jāievēro, EBI īstenojot pagaidu intervences pilnvaras

Lai konstatētu, vai pastāv ievērojamas bažas par investoru aizsardzību vai apdraudējums sakārtotai kriptoaktīvu tirgu darbībai un to integritātei vai visas Savienības finanšu sistēmas vai tās daļas stabilitātei, EBI ņem vērā šādus faktorus un kritērijus:

a) aktīviem piesaistīta žetona vai e-naudas žetona vai tādas darbības vai prakses veida, kas saistīts ar aktīviem piesaistītiem žetoniem vai e-naudas žetoniem, sarežģītības pakāpe attiecībā pret tāda klienta veidu, kurš novērtēts saskaņā ar c) apakšpunktu un kurš ir iesaistīts minētajā darbībā vai praksē, jo īpaši ņemot vērā šādus aspektus:

i) pārredzamības pakāpi izmaksām un maksām saistībā ar aktīviem piesaistītu žetonu vai e-naudas žetonu un darbību vai praksi, kas saistīta ar aktīviem piesaistītiem žetoniem vai e-naudas žetoniem, un jo īpaši pārredzamības trūkumu, kura cēlonis ir daudzslāņu izmaksas un maksas;

ii) visu risku raksturu un apmēru;

iii) Regulas (ES) 2023/1114 36. pantā minēto aktīvu rezerves apmēru un sastāvu;

iv) vai aktīviem piesaistīts žetons vai e-naudas žetons vai pakalpojums ir sasaistīts ar citiem produktiem vai saistīts ar atšķirīgiem pakalpojumiem;

v) noteikumu un nosacījumu sarežģītību;

b) potenciālo nelabvēlīgo seku apmērs, it īpaši ņemot vērā turpmāk minētos aspektus:

i) aktīviem piesaistīta žetona vai e-naudas žetona atsauces vērtību;

ii) iesaistīto klientu, žetonu turētāju vai tirgus dalībnieku skaitu;

iii) aktīviem piesaistīta žetona vai e-naudas žetona īpatsvaru investoru portfeļos;

iv) jebkura kaitējuma varbūtību, mērogu un būtību, tai skaitā potenciālo zaudējumu apmēru;

v) nelabvēlīgo seku sagaidāmo ilgumu;

vi) emisijas apjomu;

vii) iesaistīto starpnieku skaitu;

viii) tirgus vai pārdošanas apjoma izaugsmi;

ix) vidējo summu, ko katrs klients ieguldījis aktīviem piesaistītā žetonā vai e-naudas žetonā;

c) to klientu veids, kuri iesaistīti darbībā vai praksē, kas saistīta ar aktīviem piesaistītiem žetoniem vai e-naudas žetoniem, vai kuriem tiek tirgots vai pārdots aktīviem piesaistīts žetons vai e-naudas žetons, ņemot vērā jo īpaši šādus aspektus:

   i) vai klients ir privātais turētājs vai kvalificēts investors;

   ii) klientu prasmes un spējas, tostarp izglītības līmeni, pieredzi ar līdzīgiem produktiem vai pārdošanas praksi;

   iii) klientu ekonomisko stāvokli, tostarp viņu ienākumus un īpašumu;

   iv) klientu galvenos finansiālos mērķus, tostarp pensiju uzkrājumu un mājokļa īpašuma finansēšanu;

d) aktīviem piesaistīta žetona vai e-naudas žetona vai tādas darbības vai prakses veida, kas saistīts ar aktīviem piesaistītiem žetoniem vai e-naudas žetoniem, pārredzamības pakāpe, jo īpaši ņemot vērā šādus aspektus:

   i) slēptās izmaksas un maksas;

   ii) tādu paņēmienu izmantošanu, kuri piesaista klientu uzmanību, bet ne vienmēr atspoguļo produkta vai pakalpojuma piemērotību vai vispārējo kvalitāti;

   iii) risku būtību un risku pārredzamību;

   iv) produktu nosaukumu vai terminu vai citas informācijas izmantojumu, kas maldina, radot iespaidu par lielāku drošumu vai ienesīgumu, nekā faktiski iespējams vai ticams, vai par produkta iezīmēm, kādas nepastāv;

   v) negodīgas, neskaidras vai maldinošas informācijas izmantošanu paziņojumos;

e) aktīviem piesaistīta žetona vai e-naudas žetona, vai darbības vai prakses, kas saistīta ar aktīviem piesaistītiem žetoniem vai e-naudas žetoniem, konkrētās iezīmes vai sastāvdaļas;

f) tas, vai pastāv atšķirības starp sagaidāmo peļņu vai investoriem paredzēto peļņu un zaudējumu risku attiecībā uz aktīviem piesaistītu žetonu vai e-naudas žetonu, vai darbību vai praksi, kas saistīta ar aktīviem piesaistītiem žetoniem vai e-naudas žetoniem, un, ja pastāv, tad cik lielā pakāpē, jo īpaši ņemot vērā:

   i) šādu aktīviem piesaistītu žetonu vai e-naudas žetonu strukturēšanas izmaksas, darbības vai prakses izmaksas un citas izmaksas;

   ii) atšķirības attiecībā uz emitenta risku, ko patur pats emitents;

   iii) riska/peļņas profilu vai riska/ieguvumu profilu;

g) tas, cik vienkārši ieguldītājiem ir pārdot attiecīgo aktīviem piesaistīto žetonu vai e-naudas žetonu vai to apmainīt pret citu aktīviem piesaistītu žetonu vai e-naudas žetonu, un cik tas izmaksā, jo īpaši ņemot vērā turpmāk minētos aspektus:

   i) likviditātes pakāpi tirgū attiecībā uz aktīviem piesaistītu žetonu vai e-naudas žetonu;

   ii) tirdzniecības pieejamības biežumu;

   iii) emisijas apjomu un otrreizējā tirgus lielumu;

   iv) likviditātes nodrošinātāju vai otrreizējā tirgus uzturētāju esību vai neesību;

   v) tirdzniecības sistēmas iezīmes;

   vi) citus šķēršļus darījuma izbeigšanai;

h) cenu noteikšana un ar to saistītās izmaksas saistībā ar aktīviem piesaistītu žetonu vai e-naudas žetonu, vai darbību vai praksi, kas saistīta ar aktīviem piesaistītiem žetoniem vai e-naudas žetoniem, jo īpaši ņemot vērā kādu no turpmāk minētajiem aspektiem:

   i) slēptu vai sekundāro maksu izmantošanu;

   ii) maksas, kas neatbilst sniegto pakalpojumu līmenim;

i) ar aktīviem piesaistītu žetonu vai e-naudas žetonu saistītā pārdošanas prakse, jo īpaši ņemot vērā šādus aspektus:

   i) izmantotos saziņas un izplatīšanas kanālus;

   ii) informāciju, tirgvedības vai citādus pārdošanas veicināšanas materiālus saistībā ar konkrēto ieguldījumu;

   iii) pieņēmumus par ieguldījumu nolūkiem;

   iv) to, vai lēmums par pirkšanu ir sekundārs vai terciārs un notiek pēc cita, agrāka pirkuma;

j) aktīviem piesaistīta žetona vai e-naudas žetona emitenta vai pakalpojumu sniedzēja finanšu un darījumdarbības stāvoklis, jo īpaši ņemot vērā kādu no turpmāk minētajiem aspektiem:

   i) aktīviem piesaistīta žetona vai e-naudas žetona emitenta vai ar to saistīta pakalpojumu sniedzēja finanšu stāvokli;

   ii) aktīviem piesaistīta žetona vai e-naudas žetona emitenta vai ar to saistīta pakalpojumu sniedzēja darījumdarbības stāvokļa pārredzamību;

k) vai informācija par aktīviem piesaistītu žetonu vai e-naudas žetonu, ko sniedz emitents vai piedāvātājs, vai pakalpojumu sniedzējs, ir pietiekama vai pietiekami uzticama, lai tirgus dalībnieki, kuriem tas ir adresēts, varētu pieņemt uz informāciju balstītu lēmumu, ņemot vērā aktīviem piesaistīta žetona vai e-naudas žetona būtību un veidu;

l) vai aktīviem piesaistīts žetons vai e-naudas žetons, vai darbība vai prakse, kas saistīta ar aktīviem piesaistītiem žetoniem vai e-naudas žetoniem, rada augstu risku to darījumu veikšanai, kurus noslēguši dalībnieki vai investori attiecīgajā tirgū;

m) vai aktīviem piesaistīts žetons vai e-naudas žetons vai tāda darbība vai prakse, kas saistīta ar aktīviem piesaistītiem žetoniem vai e-naudas žetoniem, izraisītu Savienības ekonomikas neaizsargātību pret riskiem;

n) vai aktīviem piesaistīta žetona vai e-naudas žetona iezīmes padara to īpaši jutīgu pret izmantošanu finanšu noziegumu nolūkos, un jo īpaši, vai šīs iezīmes varētu potenciāli veicināt aktīviem piesaistītu žetonu vai e-naudas žetonu izmantošanu šādiem nolūkiem:

   i) krāpšana vai negodīga rīcība;

   ii) pārkāpums finanšu tirgū vai informācijas ļaunprātīga izmantošana attiecībā uz finanšu tirgu;

   iii) apiešanās ar noziedzīgi iegūtiem naudas līdzekļiem;

   iv) terorisma finansēšana;

   v) nelikumīgi iegūtu naudas līdzekļu legalizēšanas veicināšana;

o) vai darbība vai prakse saistībā ar aktīviem piesaistītiem žetoniem vai e-naudas žetoniem, rada īpaši augstu risku tirgu, maksājumu sistēmas un to infrastruktūras noturībai vai vienmērīgai darbībai;

p) vai aktīviem piesaistīts žetons vai e-naudas žetons, vai darbība vai prakse, kas saistīta ar aktīviem piesaistītiem žetoniem vai e-naudas žetoniem, rada augstu traucējumu risku finanšu iestādēm, kuras uzskata par svarīgām Savienības finanšu sistēmai;

q) tas, cik svarīga ir aktīviem piesaistīta žetona vai e-naudas žetona izplatīšana kā emitenta finansējuma avots;

r) vai aktīviem piesaistīts žetons vai e-naudas žetons vai tāda darbība vai prakse, kas saistīta ar aktīviem piesaistītiem žetoniem vai e-naudas žetoniem, rada riskus tirgum vai maksājumu sistēmu infrastruktūrai;

s) vai aktīviem piesaistīts žetons vai e-naudas žetons, vai darbība vai prakse, kas saistīta ar aktīviem piesaistītiem žetoniem vai e-naudas žetoniem, varētu apdraudēt investoru uzticēšanos finanšu sistēmai.

3. pants

Kritēriji un faktori, kas jāievēro, kompetentajām iestādēm veicot intervenci

Lai konstatētu, vai pastāv būtiskas bažas par investoru aizsardzību vai apdraudējums sakārtotai kriptoaktīvu tirgu darbībai un to integritātei vai vismaz vienas dalībvalsts finanšu sistēmas vai tās daļas stabilitātei, kompetentās iestādes ņem vērā turpmāk minētos faktorus un kritērijus:

a) attiecīgā kriptoaktīva vai darbības vai prakses, kas saistīta ar kriptoaktīviem, sarežģītības pakāpe attiecībā pret tādu klientu kategoriju, kuri novērtēti saskaņā ar c) apakšpunktu un kuri iesaistīti darbībā vai praksē, vai kuriem attiecīgais kriptoaktīvs tiek piedāvāts vai pārdots, it īpaši ņemot vērā:

   i) pārredzamības pakāpi izmaksām un maksām saistībā ar attiecīgo kriptoaktīvu, tādu darbību vai praksi, kas saistīta ar kriptoaktīviem, un jo īpaši pārredzamības trūkumu, kura cēlonis ir daudzslāņu izmaksu un maksu līmeņi;

   ii) visu risku raksturu un apmēru;

iii) aktīvu rezerves apmēru un stabilitāti, kā sīkāk precizēts regulatīvajos tehniskajos standartos, kas izdoti saskaņā ar Regulas (ES) 2023/1114 36. panta 4. punktu;

iv) vai attiecīgais kriptoaktīvs vai pakalpojums ir sasaistīts citiem produktiem vai pakalpojumiem;

v) noteikumu un nosacījumu sarežģītību;

b) potenciālo nelabvēlīgo seku apmērs, jo īpaši ņemot vērā turpmāk minētos aspektus:

i) attiecīgā kriptoaktīva nosacīto vērtību;

ii) iesaistīto klientu, žetonu turētāju vai tirgus dalībnieku skaitu;

iii) produkta īpatsvaru investoru portfeļos;

iv) jebkura kaitējuma varbūtību, mērogu un būtību, tai skaitā potenciālo zaudējumu apmēru;

v) nelabvēlīgo seku sagaidāmo ilgumu;

vi) emisijas apjomu;

vii) iesaistīto starpnieku skaitu;

viii) tirgus vai pārdošanas apjoma izaugsmi;

ix) attiecīgajā kriptoaktīvā veikto katra klienta ieguldījumu vidējo summu;

c) to klientu veids, kuri iesaistīti darbībā vai praksē, kas saistīta ar kriptoaktīviem, vai kuriem tiek tirgots vai pārdots kriptoaktīvs, ņemot vērā jo īpaši šādus aspektus:

i) vai klients ir privātais turētājs vai kvalificēts investors;

ii) klientu prasmes un spējas, tostarp izglītības līmeni, pieredzi ar līdzīgiem kriptoaktīviem vai pārdošanas praksi;

iii) klientu ekonomisko stāvokli, tostarp viņu ienākumus un īpašumu;

iv) klientu galvenos finansiālos mērķus, tostarp pensiju uzkrājumu un mājokļa īpašuma finansēšanu;

d) attiecīgā kriptoaktīva vai tādas darbības vai prakses veida, kas saistīta ar kriptoaktīviem, pārredzamības pakāpe, jo īpaši ņemot vērā šādus aspektus:

i) slēptās izmaksas un maksas;

ii) tādu paņēmienu izmantošanu, kuri piesaista klientu uzmanību, bet ne vienmēr atspoguļo produkta vai pakalpojuma piemērotību vai vispārējo kvalitāti;

iii) risku būtību un risku pārredzamību;

iv) produktu nosaukumu vai terminu, vai citas informācijas izmantojumu, kas maldina, radot iespaidu par lielāku drošumu vai ienesīgumu, nekā faktiski iespējams vai ticams, vai par produkta iezīmēm, kādas nepastāv;

v) negodīgas, neskaidras vai maldinošas informācijas izmantošanu paziņojumos;

e) kriptoaktīvu vai darbības vai prakses, kas saistīta ar kriptoaktīviem, konkrētās iezīmes vai sastāvdaļas;

f) tas, vai pastāv atšķirības starp sagaidāmo peļņu vai investoriem paredzēto peļņu un zaudējumu risku attiecībā uz konkrēto kriptoaktīvu vai darbību vai praksi, kas saistīta ar kriptoaktīviem, un, ja pastāv, tad cik lielā pakāpē, jo īpaši ņemot vērā turpmāk minētos aspektus:

i) šādu kriptoaktīvu, darbības vai prakses strukturēšanas izmaksas un citas izmaksas;

ii) atšķirības attiecībā uz emitenta risku, ko patur pats emitents;

iii) riska/peļņas profilu vai riska vai ieguvumu profilu;

g) tas, cik vienkārši investoriem ir pārdot attiecīgo kriptoaktīvu vai to apmainīt pret citu kriptoaktīvu, un cik šāda pārdošana vai apmaiņa izmaksā, jo īpaši ņemot vērā turpmāk minētos aspektus:

i) pieprasījuma un piedāvājuma starpību;

ii) likviditātes pakāpi kriptoaktīvu tirgū;

iii) tirdzniecības pieejamības biežumu;

iv) emisijas apjomu un otrreizējā tirgus lielumu;

v) likviditātes nodrošinātāju vai otrreizējā tirgus uzturētāju esību vai neesību;

vi) tirdzniecības sistēmas iezīmes;

vii) citus šķēršļus darījuma izbeigšanai;

h) cenu noteikšana un ar to saistītās izmaksas saistībā ar konkrēto kriptoaktīvu vai darbību vai praksi, kas saistīta ar kriptoaktīviem, jo īpaši ņemot vērā kādu no turpmāk minētajiem aspektiem:

i) slēptu vai sekundāro maksu izmantošanu;

ii) maksas, kas neatbilst sniegto pakalpojumu līmenim;

i) pārdošanas prakse saistībā ar konkrēto kriptoaktīvu, jo īpaši ņemot vērā turpmāk minētos aspektus:

i) izmantotos saziņas un izplatīšanas kanālus;

ii) informāciju, tirgvedības vai citādus pārdošanas veicināšanas materiālus saistībā ar konkrēto ieguldījumu;

iii) pieņēmumus par ieguldījumu nolūkiem;

iv) vai lēmums par pirkšanu ir sekundārs vai terciārs un notiek pēc cita, agrāka pirkuma;

j) konkrētā kriptoaktīva emitenta vai pakalpojumu sniedzēja finanšu un darījumdarbības stāvoklis, jo īpaši ņemot vērā kādu no turpmāk minētajiem aspektiem:

i) kriptoaktīvu emitenta vai pakalpojumu sniedzēja finanšu stāvokli;

ii) kriptoaktīvu emitenta vai pakalpojumu sniedzēja darījumdarbības stāvokļa pārredzamību;

k) vai informācija par kriptoaktīvu, ko sniedzis emitents vai piedāvātājs, vai pakalpojumu sniedzējs, ir pietiekama vai uzticama, lai tirgus dalībniekiem, kuriem tas ir adresēts, dotu iespēju pieņemt informētu lēmumu, ņemot vērā konkrētā kriptoaktīva būtību un veidu;

l) vai konkrētais kriptoaktīvs, vai darbība vai prakse, kas saistīta ar kriptoaktīviem, rada augstu risku tādu darījumu rezultativitātei, kurus noslēguši attiecīgā tirgus dalībnieki vai investori;

m) vai darbība vai prakse, kas saistīta ar kriptoaktīviem, ievērojami kaitētu cenu veidošanās procesa integritātei attiecīgajā tirgū, tā ka attiecīgā kriptoaktīva cena vai vērtība vairs netiek noteikta pamatotas tirgus piedāvājuma un pieprasījuma mijiedarbības ietekmē, vai tā ka tirgus dalībnieki, lemjot par saviem ieguldījumiem, vairs nevar paļauties uz cenām šajā tirgū vai uz tirdzniecības apjomiem;

n) vai kriptoaktīvs, vai darbība vai prakse, kas saistīta ar kriptoaktīviem, valsts ekonomiku padarītu neaizsargātu pret riskiem;

o) vai kriptoaktīva iezīmju dēļ tas ir īpaši neaizsargāts pret izmantošanu finanšu noziegumos, un it īpaši to, vai šo iezīmju dēļ var tikt veicināta kriptoaktīva izmantošana šādā nolūkā:

i) krāpšana vai negodīga rīcība;

ii) pārkāpums finanšu tirgū vai informācijas ļaunprātīga izmantošana attiecībā uz finanšu tirgu;

iii) apiešanās ar noziedzīgi iegūtiem naudas līdzekļiem;

iv) terorisma finansēšana;

v) nelikumīgi iegūtu naudas līdzekļu legalizēšanas veicināšana;

p) vai kriptoaktīvs, vai darbība vai prakse, kas saistīta ar kriptoaktīviem, rada īpaši augstu risku tirgu un to infrastruktūras noturībai vai vienmērīgai darbībai;

q) vai attiecīgais kriptoaktīvs, vai darbība vai prakse, kas saistīta ar kriptoaktīviem, rada augstu traucējuma risku finanšu iestādēm, kas uzskatāmas par svarīgām attiecīgās kompetentās iestādes dalībvalsts finanšu sistēmai;

r) tas, cik svarīga ir attiecīgā kriptoaktīva izplatīšana kā finansējuma avots emitentam;

s) vai kriptoaktīvs, vai darbība vai prakse, kas saistīta ar kriptoaktīviem, rada riskus tirgus vai maksājumu sistēmu infrastruktūrai, tostarp tirdzniecības, tīrvērtes un norēķinu sistēmām;

t) vai kriptoaktīvs, vai darbība vai prakse, kas saistīta ar kriptoaktīviem, varētu apdraudēt investoru uzticēšanos finanšu sistēmai.

4. pants

Stāšanās spēkā

Šī regula stājas spēkā divdesmitajā dienā pēc tās publicēšanas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī.*

Šī regula uzliek saistības kopumā un ir tieši piemērojama visās dalībvalstīs.

Briselē, 2024. gada 22. februārī

Komisijas vārdā –
priekšsēdētāja
Ursula VON DER LEYEN